

'Organiseer je vaccinatie-strategie zoals een verkiezing'

De Tijd - 10 Nov. 2020

'De Belgische overheid zou beter ook al contracten afsluiten om straks voldoende droogijs te hebben om vaccins op min 70 graden te bewaren', zegt transporteconoom Roel Gevaers (UAntwerpen) over dé monsteroperatie van komende lente: het grootschalige vervoer van Covid-19-vaccins.

Als het kandidaat-vaccin van het Amerikaans-Duitse duo Pfizer-BioNTech, dat deze week hoopgevende fase-3-resultaten presenteerde, straks ook effectief in ons land verdeeld wordt, belooft de logistieke operatie een huzarenstuk zonder weerga te worden. Grote uitdaging is alle dosissen gekoeld tot aan de vaccinatiecentra krijgen.

Het Pfizer-BioNTech-vaccin moet immers op een temperatuur van min 70 graden Celsius gekoeld worden met droogijs (bevroren CO₂, nvdr). Het Amerikaanse farmabedrijf ontwikkelde zelf alvast een koelcontainer, niet groter dan een koffer, die tien dagen lang 1.000 à 5.000 vaccindosissen kan opslaan aan zo'n temperatuur van min 70 graden.

Pfizer kondigde ook al aan dat tegen begin volgend jaar het aantal opslagvriezers op zijn Europese productiesite in het Antwerpse Puurs meer dan verdubbeld zal zijn, tot 700.

Maar tegelijkertijd is er ook nog veel onzekerheid, benadrukt transporteconoom Roel Gevaers (UAntwerpen), die zich de voorbije weken, via intense contacten met farmabedrijven en gespecialiseerde logistieke spelers in België en in de Verenigde Staten, verdiepte in de uitdagingen van de vaccinlogistiek.

'We weten bijvoorbeeld niet of Pfizer het hele logistieke traject, dus tot aan de deur van de apothekers, artsen of vaccinatiecentra in ons land, voor zijn rekening zal nemen. De 'last mile' van heel die logistieke operatie belooft met andere woorden erg complex te worden.'

'Kans op een 'run' op droogijs reëel'

'Via informele kanalen in de Verenigde Staten vingen wij bijvoorbeeld al op dat de Amerikaanse overheid zélf ook al contracten afsloot met producenten van droogijs om er straks zeker voldoende te hebben. De kans is immers reëel dat er straks onder farmaproductanten en overheden een run op droogijs komt, zeker als er binnen een paar maanden op grote schaal gevaccineerd zal worden en er straks misschien ook andere Covid-19-vaccins op die manier zullen moeten vervoerd worden.'

Gevaers wijst erop dat ook de Belgische overheid nu al beter het zekere voor het onzekere zou nemen en, in navolging van de Verenigde Staten, ook al contracten zou moeten afsluiten met droogijsfabrikanten. 'Ander riskeer je straks met een tekort geconfronteerd te worden, zoals we al zagen met de mondkmaskers tijdens de eerste golf.'

'Nog te veel onduidelijkheid'

Het droogijs-voorbeeld illustreert volgens de transporteconoom vooral de bredere noodzaak aan een vaccinstrategie- en -draaiboek in ons land, waarover de verschillende ministers van Volksgezondheid zich woensdag zullen beraden. De verwachting is dat in maart een grootschalige Covid-19-vaccinatiecampagne in ons land kan starten.

'Er is nu gewoon nog te veel onduidelijkheid over dat vaccindraaiboek', oordeelt Gevaers. 'Hoe ga je bijvoorbeeld de grote hoeveelheden vaccins straks verdelen per gemeente en toedienen aan kleine groepen, op bepaalde tijdstippen? Ga je zo'n vaccinatiecampagnes laten lopen via ineningscentra of via de apothekers?'

'Eigenlijk moet je nu al als overheid een minutieus vaccinatiedraaiboek opstellen zoals je dat doet bij het organiseren van verkiezingen. Ik hoop dat daar woensdag meer duidelijkheid rond komt.'

Nico Schoofs